

Izhaja vsak tretjek, četrtek in soboto. — **Cena:** Za celo leto 50 K., za pol leta 40 K., za četrt leta 20 K., za 1 mesec 7 K. **Pesemzvezna štoviška stane 1 K.**
Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozrati. Naročniki naj pošljajo naročino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. **ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.**

NOVA DOBA

Pred pogajanji z Italijo.

Ko bi jadransko vprašanje tako živje ne rezalo v meso našega naroda. In države, že davno bi se nam zagnusilo čitati časopisna poročila, ki so nam tekoma poldrugega leta že neštetokrat zatrjevala, da je jadransko vprašanje tik pred rešitvo, da je že rešeno itd. In vendar čutimo, da prihaja h koncu, k rešitvi, ker mora, ker je to v živilenskem interesu Italije in evropskega miru. Gotovo je, da je vprašanje Reke in Jadranu danes v poslednji fazi svojega razvoja. Italijani so uvideli, da stoji za našo vlado in delegacijo ves narod kakor en mož in da bi bila pri nas vsaka vlada, ki bi v vprašanju popuščala, prvi hip nemogoča. Videli so pa tudi, da za nami stoji s svojo še večno mogočno besedo Wilson in da preko meje, katere je on fiksiral, ne bodo prišli. In izven teh mej, izven Wilsonove črte je tudi Reka.

Italijanski nacionalisti in imperijalisti pa so na drugi strani tudi videli, da je Jugoslavija brez Reke gospodarsko usušena, zato so tik pred konferenco v San Remu napeli vse sile, da bi se vsaj vprašanje Reke rešilo na tej konferenci proti volji Wilsona v interesu Italije. — **Prispadl so!** Konferenca ni ugodila Nitti-jevi zahtevi, ni šla na to, da »odzgora« reši jadransko vprašanje, anpak je odločila, da se naj zadeva resi potom direktnih pogajanj med Jugoslavijo in Italijo. Neuspeh italijanske vlade je vzbudil vlahar ogorčenja v italijanskem nacionalističnem časopisu, »Giornale d'Italia«, list, ki je dozdaj vlado podpiral, predvabica Nittiju neuspeh v vseh vprašanjih, ki so se rešila v San Remu, osobito v jadranskem vprašanju. Predbaciva mu celo, da je pripravljen sprejeti vsako kompromisno rešitev, samo da pride vprašanje z dnevnega reda. Tudi »Corriere della Sera« konstatira popolni poraz italijanske politike v vseh vprašanjih zunanje politike ter naziva San Remo »diplomatski Caporetto«. Vendar pa je »Corriere« toliko pošten, da vali glavno krivdo na italijanske nacionaliste, ki sami ne vedo, kaj hočejo, in ki so v svoji domišljavosti in megalomaniji v direktnih pogajanjih z Jugoslavijo videli »degradacijo« Italije; oni so glavni krivci, da jadransko vprašanje še ni rešeno. »Corriere della Sera« priporoča vladi, naj bo pri pogajanjih z Jugoslovani čim najbolj kulantna in umerjena.

Nacionalistično italijansko časopisje je ubralo staro svojo takto. Ker je doživelja imperialistična politika poraz, va-

li krivdo na eno osebo in z napadi na vladu hoče v zadnjem trenutku, tisk pred pogajanji, dvigniti razpoloženje mas v prilog imperialističnim težnjam. Namen je jasen: Ker niti klerikalna stranka niti druge niso sigurne za vladu, hočejo izviti krizo, padec vlade in s tem onesmogocenje pogajanj med Jugoslavijo in Italijo. Nitti pa je pariral ta udarec s tem, da je odgovil vsako razpravo o zunajnem položaju v parlamentu dotlej, da se sestane konferenca italijanskih in jugoslovenskih delegatov. Tako hoče Nitti postaviti zbornico pred gotovo dejstvo.

Nekateri listi poročajo, da stopijo v akcijo vojaški krogi Italije. »Giornale d'Italia« trdi, da se šef generalnega štaba, general Badoglio protivi kompromisni rešitvi jadranskega vprašanja, ki ne bi Italiji zasigurala strategične prednosti na Jadranu. Kakor je videti, pojde Nitti brez ozira na to svojo pot, da reši vsaj to, kar že ni uporaščeno z megalomanskim imperialistično politiko nacionalistov.

Naša vlada je, kakor smo poročali, po dveh ministrskih sejah, ki so se vršile pod predsedstvom regenta in v navzočnosti naših mirovnih delegatov, soglasne storila sklep glede inštrukcij, ki jih da delegatom za predstoječa pogajanja z Italijo. Določila je minimum naših zahtev in odredila, dokle sme naša delegacija priti italijanskim zahtevam naproti. Upamo, da niti najmanj niso tangirani naši živiljeni interesi. Pogajanja se prično te dni, najbrž na nevtralnih tleh, v Švici.

Stojimo pred važnimi dogodki. Nared stoji za svojimi zastopniki, dokler so očuvana naša prava in naši interesi!

Jubileji v Slovaškem narodu.

Slovaški narod je po svojem osvojejanju odločno pokazal svojo zavednost, pa tudi veliko pojmovanje pomena svojih slavnih mož za kulturni in politični razvoj naroda. Slovaški narod slavi spomin svojih velikih mož, jubileje njih rojstva ali smrti.

Dne 30. marca t.i. so proslavljali Slovaki obenem dva jubileja: stoletnico rojstva slovaškega pesnika Andreja Sladkoviča, ter petdesetletnico smrti odsevlenjega branitelja slovaške narodnosti Mihaela M. Hodža. Naj izpregovorimo nekoliko besed o teh dveh jubilatih. Dolžni smo storiti to, ker so ravno Slovaki — na čelu jim Jan Kollar, bili oni, na katerih se je vzgojila naša ilirska ideja in ker sta ravno Sladkovič in Hodža bila druga, prijatelja naših navdušenih, velikih Ilircev.

ruta iz svile z rožami v živih barvah; navadno prevladuje viholčasta barva. Krilo pri tej gorenski narodni noši je iz svile ali podobnega blaga, in sicer gladkega, brez rož, v menijočih se barvah (sanžavšila). Barye so navadno bakrenaste, bronasta, modra ali zeleno-rujavkasta. To krilo ni nikdar v kričečih barvah, torej je izključeno, da bi se nosila popolnoma svitlo-zelena krila. — Predpasnik je neobhodno potreben in mora biti iz črne svile, pretkan z rožami črne barve ter obdan s čipkami. — Okrog ledij pride poseben kovinast pas, takoimenovani sklepance, ki je ali posreben ali pozlačen in ki ima pri sklepu živobojen trak v obliki pentlie. Nogavice so bele in čevljii črni in nizki. K tej noši spada tudi beli vezeni robec.

2. Ljubljanska narodna noša, kakor se je razvila v zadnjem času posebno pri nevskih društvih, obstoji iz teh delov: Bela peča. Črna obleka, Sklepance. Namesto črnega blaga za obleko se vzame tudi blago rujavkaste barve. Ta obleka pa zahteva primerno zlatnino, to je brošo, uhanje, verižico za uro in zaprostico. Nosi jo tudi bele rokavice. Ta noša je najcenejša in zelo elegantna. Priporočati jo je radi tega, ker se obleka sama tudi pri drugih prilikah rabi in ker je ta obleka tako značilna, da se redkokdaj v Evropi kaj takega najde. Dosedaj so še vse tudi, ki so videli to enostavno, a lčno obleko, bili očarani. Kdor si torej ne more naročiti gorenske noše, nai si izbere

Andrej Sladkovič se je rodil 30. junija 1820 kot sin protestantskega učitelja. Ko je bil star devet let, poslal ga je oče v madžarski protestantski zavod in potem na gimnazijo. Od tam je odšel mladi Andrej na protestantsko biologično fakulteto v Bratislavu (Požun). Tu so madžarski profesorji poskusili odvrniti mladega Sladkoviča od njegovih narodnih idej. (Pri mnogih drugih jim je to uspelo, kakor n. pr. pri znanem madžarskem nadvišnjem Gezi Polonoviču.) Na bijoloski fakulteti se je bavil Sladkovič z zgodovino svojega naroda in študiral operno literaturo. V njegov krog je stopilo mnogo slovaških rodoljubov, ki so s svojim delovanjem hoteli nadomestiti svojemu narodu to, kar mu je madžarska uprava zbranjevala. Vodja vsemu temu je bil tudi v našem ilirskem gibanju znani Ljudevit Štrúk. Sladkovič se je podal potem iz Bratislavе v Nemčijo, kjer je nadlaiveval svoje študije z Rusi ter počel študirati tudi rusko književnost. Ko se je vrnil iz Nemčije, vrgel se je na pesnikovanje. Največja njegova dela sta pesmi »Marina« in »Delvana«. Umrl je leta 1872.

Mihail M. Hodža je bil župnik pri Sv. Mikulašu (Miklavžu). Na to mesto bi bil imel priti Jan Kollar, ker pa sam ni hotel ostaviti Budimpešte, ie priporočal Hodža. Slednji je postal kmalu priljubljen med svojimi župljani, skoraj odrešenik. Leta 1842 ga najdemo v deputaciji na Dunaju, kjer zahteva pravico in enakovpravnost za svoj narod. Bil je predsednik književnega društva »Tatrina«, katero so pozneje Madžari ukinili. Njegova dela so zgodovinska in literarna. Leta 1848 bil je s Šturom in Hurbanoim na prvem vseslovenskem kongresu v Pragi. Leta 1870 je umrl v visoki starosti.

Slavny spomin Sladkoviča vršila se je v Banjski Bistrici dne 30. marca t.i. ob prisotnosti odpostancev čehoslovenske vlade v Pragi. Prisotni so bili dr. Jaroslav Vlček in Jaroslav Kvapil.

Politične vesti.

Vesničev program. Dr. Vesnič je predložil parlamentarni klubom svoj delovni program, katerega bi naj spreječe stranke, ki stopijo v njegov kabinet. Program obsegata sledeče točke: 1. ratifikacijo mirovnih pogodb; 2. volilni red za konstituanto; 3. odobrenje proračuna; 4. sestavo ustavnega načrta; 5. javno varnost (komunizem) in 6. boj proti draginji.

Spopad radi slovenske pesmi. Iz Bakra se poroča, da je pri Sv. Mateju prišlo v nedeljo, dne 2. tm. do spopada

to praktično ljubljansko narodno nošo.

3. Belokranjska narodna noša je zelo podobna hrvatski narodni noši. Njeni deli so slediči: Bela srajca s širokim rokavom. — Belo krilo. — Rdeči rute zvit pas. — Dolgi površni jopič brez rokavov iz bele ali plavega volnenega blaga, zarobljen semtertja s črnimi trakovi. — Na nogati nosi Dolenska nogavice s pisanim robom in opanke. — Na glavi rdeča čepica, ki je podobna dalmatinski. Tudi ta noša je v svoji enostavnosti krasna in je svojčas pri dunajskem jubilejnem sprevodu vzbulila veliko pozornost.

Glede možke narodne noše nam ni dosti omeniti, ker je itak znana. Na Gorenjskem nosijo še dandanes majhen, kosmat klobuk, kratki jopič in telovnik posebne barve, navadno z rožami in srebrnimi gumbi. K temu pridejo irhaste hlače in visoki, usnjati škornji. Usnjati škornji se pa ne bodo mogli dolgo vzdrževati in kdor si napravi novo narodno nošo, mu ne moremo vzeti v zlo, ako vzame namesto teh navadne čevlje in obleče dolge hlače. Nedopustno pa je, da bi se pri kakem sprevodu namesto pravih usnjatih čevljev nosile usnjate gamaše, karor se semtertja dogaja.

Dolenjska — belokranjska moška narodna noša je podobna hrvatski. Deloma se nosijo ozke, bele hlače, ki so obroblene in oblepiane s črnimi našitki, ali pa široke, bele hlače iz platna. Telovnik je žive barve, rdeče ali plave, s črnimi gumbi, večkrat tudi vezen. Pokrivalo je

Uredništvo in upravnitve se nahaja v Žvezni tiskarni v Celju, Stresemajerjeva ulica 8. Ogisi se računajo po porabiljenem prostoru in sicer: za navečne oglase po 50 tudi 1 mm, za poslana, namanila običnih zborov, namanila o smrti, zahvale itd. K 1-20 od 1 mm, za reklamne notice med tekstom 5 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vrnejo. Telefon št. 65.

nied slovenskimi mladeniči, ki so razgreti od vina peli jugoslovanske pesmi, in italijanskim komisarjem, ki pesmi ni morel slišati ter fantom prepovedat peti. — Ker niso nehači, potegnil je komisar samokres ter ustrelil clega izmed fantov, drugi so se spustili s palicami nanj, pri čem je komisar ranil s samokrcem še tri druge mladeniče. Drugi dan so aretrirali 16 oseb, a jih kinalu zopet izpustili.

Velika poljska oienziva proti boljševiški Rusiji se je, kakor poročajo iz Moskve, pričela 30. in m. Vesti o padcu Kijeva v poljske roke so bile prenaranjene. Tudi ne odgovarajo resnici vesti, da se je pričela ofenziva na željo entente. Vsa angleška javnost odločno obsoja korak Poliske.

Madžari mobilizirajo. Češki listi poročajo iz Košic, da zbirajo Madžari čete v Novem mestu, kjer je okrog 12 polkov, nadalje ob progi Tornal-Torna, kjer so takožvane slovaške legije in v Miškolcu, kjer stoejo 3 polki. Madžari mobilizirajo vse letnike od 1874 do 1907. Po Slovaških mirogli agitatorjev, ki skušajo provzročiti izgredne.

IZ KOROTANA.

Letovičarji iz vseh krajev Jugoslavije na — Koroško!

Trdi boj, ki ga bije jugoslovanski narod in zlasti njega slovenski del za severno mejo, je gotovo razglasil ime slovenske Koroške po celi Jugoslaviji. Zato si usoja generalni komisariat za tujski promet in turistiko v Ljubljani opozarja cenjeno občinstvo na izredno lepoto te pokrajine. Prepričani smo, da padejo naše besede na rodovitna tla in se mnogi odzvemo našemu pozivu.

Alpska dežela, ki jo dele od nekdajne Kranjske lepe Karavanke, je polna naravnih krasov. Zlasti lepa so koroška jezera, od katerih je v slovenskem delu največje in najlepše Vrbsko jezero. Ob njem je vse polno hotelov, penzionov in vil, prirejenih za letovičarje in je sploh vsa pokrajina tam eno samo krasno letovišče velikega, razkošnega stilu, ki prevzame ob primerenem negovanju lahko svetovno konkurenco.

Glede prirodnih krasov je to jezero, ležeče med zložnimi holmi, s katerih se nudi krasen razgled na Karavanke na eno in na mesto Celovec in na ravneja tja proti slavnemu Gospodskemu polju na drugo stran gotovo ena najlepših ali celo najlepša točka Jugoslavije. Pri-

ali rdeča čepica ali pa črni ozkокrajni, pastirski klobuk. Na nogah nosijo opante.

Še enkrat priporočamo, da se ne porabljajo pri napravi novih noši vsi mogični kroji, ker bi sicer vsled tega nastala posebno pri urejevanju posameznih oddelkov jako nelepa zmešnjava. Preverjamo smo pa, da se bodo zgoraj imenovane tri vrste udomačile in postale sčasoma glavne narodne noše Slovenije; seveda le ob slovesnih prilikah, ker pri današnjih razmerah narodna noša za navadno nošnjo ne more obstati. Je pa narodna noša za olhranitev ljudskega značaja, narodnega ponosa in ljubezni do domovine velikega pomena. Ne moremo pa dovolj svariti posebno ženskega občinstva pred razvadom, da si vsaka izbira blago po svojem okusu in po takih vzrocih, katerih ne moremo vzeti v zlo, ako vzame namesto teh navadne čevlje in obleče dolge hlače. Nedopustno pa je, da bi se pri kakem sprevodu namesto pravih usnjatih čevljev nosile usnjate gamaše, karor se semtertja dogaja.

Dolenjska — belokranjska moška narodna noša je podobna hrvatski. Deloma se nosijo ozke, bele hlače, ki so obroblene in oblepiane s črnimi našitki, ali pa široke, bele hlače iz platna. Telovnik je žive barve, rdeče ali plave, s črnimi gumbi, večkrat tudi vezen. Pokrivalo je

Podpirajte „Jugoslovansko Matico!“